

Sygn. akt IV U 49/24

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

20 marca 2024 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 marca 2024 roku w Sieradzu

odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

z 18 stycznia 2024 r. nr (...)

w sprawie W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

o wznowienie postępowania

zmienia zaskarżoną decyzję i przywraca W. K. termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 15.11.2023 roku w sprawie sygn. akt P 7/22 przekazuje organowi rentowemu do rozpoznania.

Sygn. akt IV U 49/24

UZASADNIENIE

Decyzją z 18.01.2024r. ((...)), ZUS (...)Oddział w Ł. odmówił W. K. przywrócenia terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania. W ocenie ZUS wnioskodawczyni nie uprawdopodobniła, że uchybienie terminu nastąpiło bez winy odwołującej.

Nie podzielając powyższej decyzji, w/w złożyła odwołanie, wnosząc o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w sprawie. Wskazywała, że przed 15.12.2023r. była w filii ZUS w Ł. i nikt nie wiedział kiedy złożyć skargę.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. K., ur. (...)

Prawomocną decyzją z 13.06.2012r., ZUS przyznał W. K. emeryturę od 13.06.2012r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego (**decyzja k. 9/akta ZUS**).

Wyrokiem z 15.11.2023r., sygn. akt P 7/22 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że artykuł 17 ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw w związku z

art. 25a ust. 2 pkt 2 i ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zakresie, w jakim pomija emerytury przyznane na wniosek zgłoszony przed 1 czerwca 2021 roku, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Powyższy wyrok został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z 16 listopada 2023r. i od tego dnia wszedł w życie.

W dniu 29.12.2023r., W. K. złożyła w ZUS wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem wyroku TK z 15.11.2023r. w trybie art. 145a i nast. wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania (**wniosek/akta ZUS**).

Decyzją z 18.01.2024r. ((...)), ZUS (...) Oddział w Ł. odmówił W. K. przywrócenia terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania. W ocenie ZUS wnioskodawczyni nie uprawdopodobniła, że uchybienie terminu nastąpiło bez winy odwołującej (decyzja/akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przed organem rentowym.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Spór w sprawie sprowadzał się do oceny możliwości przywrócenia wnioskodawczyni terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania.

Zgodnie z art. 145a§2 k.p.a., w sytuacji określonej w §1 skargę o wznowienie wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 15.11.2023r., sygn. akt P 7/22 został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z 16.11.2023r. i od tego dnia wszedł w życie. W związku z faktem, że 16.12.2023r. i 17.12.2023r. były dniami wolnymi – sobota, niedziela, termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania upłynął z dniem 18 grudnia 2023r. Skarga o wznowienie postępowania w sprawie w oparciu o powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego, została wniesiona przez odwołującą 29.12.2023r.

Zgodnie z art. 58§1 – 3 k.p.a., w razie uchybienia terminu należy przywrócić termin na prośbę zainteresowanego, jeżeli uprawdopodobni, że uchybienie nastąpiło bez jego winy.

Prośbę o przywrócenie terminu należy wnieść w ciągu siedmiu dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu. Jednocześnie z wniesieniem prośby należy dopełnić czynności, dla której określony był termin. Przywrócenie terminu do złożenia prośby przewidzianej w §2 jest niedopuszczalne.

Oceniając brak winy, organ administracji publicznej powinien przyjąć „obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy”. Przy zastosowaniu tego miernika przywrócenie terminu nie byłoby dopuszczalne, gdy strona dopuściła się choćby lekkiego niedbalstwa. W doktrynie postępowania administracyjnego przyjmuje się, że brak winy strony zachodzi „tylko wtedy, gdy strona nie mogła przeszkody usunąć, nawet przy użyciu największego w danych warunkach wysiłku”. W konsekwencji pojęcie braku winy w niedopełnieniu czynności procesowej w terminie obejmuje istnienie przeszkody nie do przezwyciężenia, czyli siły wyższej”. Jeżeli nawet przeszkoda nie do przezwyciężenia obiektywnie nie istniała, ale strona miała podstawę do sądenia, że taka przeszkoda istnieje, należy uznać, że niedopełnienie czynności procesowej było niezawinione. Przy ocenie winy strony lub jej braku w uchybieniu terminu do dokonania czynności procesowej należy brać pod rozwagę nie tylko okoliczności, które uniemożliwiły stronie dokonanie tej czynności w terminie, lecz także okoliczności świadczące o podjęciu lub nie podjęciu przez stronę działań mających na celu zabezpieczenie się w dotrzymaniu terminu. Brak winy w uchybieniu terminu należy przyjąć wtedy, gdy zainteresowany nie był w stanie przeszkody pokonać (usunąć) przy użyciu sił i środków normalnie dostępnych, nie ryzykując własnym bądź innych zdrowiem, życiem lub

narażając siebie bądź innych na poważne straty majątkowe. Przeszkody powodując uchybienie terminu powinny mieć charakter obiektywny, niezależny od zainteresowanego oraz powinny trwać przez cały bieg terminu przewidzianego dla dokonania czynności procesowej lub co najmniej w ostatnim dniu tego terminu (por. wyrok NSA z 13.12.2017r., II GSK 2857/17).

W doktrynie i orzecznictwie sądowym przytacza się wiele przykładów (stanów faktycznych) niezawinionego przez zainteresowanego niedopełnienia czynności procesowych w terminie, tj. np. obłożna choroba uniemożliwiająca stronie [działającej osobiście - A.W.] wniesienie odwołania jest podstawą do przywrócenia terminu” (E. Iserzon [w:] Komentarz, 1970, s. 138);

W orzecznictwie sądowym wymienia się następujące przypadki uchybienia terminowi, które nie spełniają warunku „braku winy”: oczekiwanie na poradę radcy prawnego nie jest przesłanką uprawdopodobniającą brak winy strony w uchybieniu terminowi dokonania czynności procesowej (por. wyrok NSA w Lublinie z 26.11.1997r., I SA/Lu 1219/96), niezajomość prawa nie może być uznana za okoliczność usprawiedliwiająca uchybienie terminowi do wniesienia odwołania (niepublikowany wyrok NSA w Warszawie z 29.08.1997r., III SA 101/96), istnienie choćby winy nieumyślnej, niedbalstwa po stronie zobowiązanego do dokonania czynności stanowi negatywną przesłankę do przywrócenia terminu na zasadzie art. 58§1 k.p.a. (por. wyrok NSA w Szczecinie z 22.05.1997r., SA/Sz 630/96), „przeoczenie” wynikające ze słabej znajomości procedury (por. wyrok NSA w Warszawie z 8.05.2001r., V SA 1550/00), niezajomość prawa polskiego i postępowania przed organami państwowymi (por. wyrok NSA w Warszawie 10.12.1999r., V SA 946/99), choroba wymagająca leżenia nie uzasadnia sama przez się braku zawinienia i przywrócenia terminu dokonania czynności procesowej, o ile osoba uprawniona do dokonania tej czynności mogła skorzystać z pomocy osób trzecich (por. wyrok NSA z 31.01.2012r., II OSK 2175/10).

W ocenie Sądu, materiał dowodowy daje podstawy do przywrócenia W. K. terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 15.11.2023r. w sprawie sygn. akt P 7/22. Zdaniem Sądu wskazane przez stronę w odwołaniu okoliczności wskazują, że uchybienie terminowi do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, było spowodowane okolicznościami leżącymi po stronie organu rentowego, a nie odwołującej. Jak wynika z treści odwołania, przed 15.12.2023r., wnioskodawczyni była w ZUS w Ł. z zapytaniem dotyczącym terminu na złożenie skargi o wznowienie postępowania, ale nikt nie wiedział kiedy złożyć dokument.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.